

השגחה פרטית

הרה"ק רבי אשר ישעיה מזוטשקא שליט"א

את הסיפור שמעתי מיהודי בשם ר' דניאל, ידיד יקר, שמזה שנים רבות זכה ב"ה להתקרב ולשוב לכור מחצבתו. לפני כעשר שנים, סיפר לי, עברתי לגור במונסי עם כל משפחתי, וב"ה כולם זרע ברך ה'. אמנם, היתה לי עגמת נפש עם אחד הבנים, שלצורך סיפורנו נקרא לו יוסי, שלא קיבל על עצמו את כל ה'פרומקייט' ואורח החיים שאותו הנחלנו לשאר הילדים, אם כי כמובן היה שומר תורה ומצות ב"ה, קובע עתים לתורה, ולומד נ"ך וגמרא בחלק מהיום. דיברתי על כך מספר פעמים עם הרב שהיה מכוון את דרכי בכל שאלות החיים, הגר"י יגן שליט"א.

יום אחד מתקשר אלי הרב יגן ואומר לי: "דניאל, היום יש לנו דרשה מרב חשוב מבני ברק, קוראים לו הרב סנדר ארלנגר, ואני חושב שאתה תהנה מהדרשה. כדאי לך להגיע". נו, אם הרב מתקשר ומזמין, כמובן באים...

ר' דניאל ממשיך לספר, שבדרך כלל הוא נוסע במכוניתו לשיבה, אך הפעם כאשר יצא מהבית והרגיש במשב רוח נעים, החליט שמותר לו קצת ללכת ברגל. זה גם בריא, וזה רק עשרים דקות, לא נורא...

כאשר הגיע לשיבה של הרב יגן, היה שם כבר קהל נכבד שהמתין לדרשה, וגם הוא התיישב ביניהם. הגה"צ ר' סנדר נכנס להיכל יחד עם ראש השיבה הרב יגן, והחל בדרשה מעומק הלב להתעוררות בתורה ויראת שמים. בתוך הדברים סיפר על המגיד הקדוש מטריסק שהגיע לעיירה אחת וביקר אצל אחד מחסידיו שאחד מבניו לא הלך כ"כ בדרכי התורה והיראה ל"ע, וסיפר איך שהרבי חיזקו וייעץ לו איך לנהוג עמו בהמשך, בימין מקרבת, כדי לקרבו לבורא כל עולמים.

ישבתי והקשבתי בהתלהבות לסיפור, מספר ר' דניאל, והבנתי מדוע טרח הרב יגן להזמין אותי לדרשה, כי הרי כנראה ידע כבר מקודם על תוכן הדרשה של הרב ארלנגר, שתעסוק בנושא שמטריד אותי, מצבו של בני יוסי שיחי'.

אמנם הייתי המום מדבר אחר, מספר ר' דניאל, ומסביר: אצלכם, כל אברך וכל בחור חסידי מכיר שמות של עשרות צדיקים, אם לא יותר, והמונסי סיפורי צדיקים. ובפרט אתם, הוא אומר לי, שהינכם מבית של רבנים, כנראה אתם יודעים על מאות צדיקים. אבל אני בעל תשובה, ולא ידעתי שום דבר בעבר על צדיקים בכלל. רק דבר אחד ידענו במשפחה, שהעלטער זיידע שלי היה רב בעיירה באוקראינה, ופעמיים בשנה נסע במסירות נפש - חוק ולא יעבור ל... רבו המגיד מטריסק! וזה השם היחיד של צדיק שהיה לי בראש כל השנים עד שחזרתי בתשובה.

את הדבר זה עוד לא סיפרתי אף פעם לראש השיבה הרב יגן, וממילא לא ייתכן שהוא עדכן בכך מראש את הרב ארלנגר, ולכן, ראיתי בזאת השגחה פרטית מיוחדת עבורי, שהרב ארלנגר בחר לספר דווקא את המעשה הנ"ל מהמגיד, ועוד בהקשר לנושא המעיק עלי.

אחרי הדרשה ניגשתי נרגש להרב יגן ואמרתי לו תודה על שהזמין אותי לדרשה, ותודה מיוחדת שאמר להרב ארלנגר לדבר על נושא זה, שחיזק אותי ועודד אותי במצב בו אני נמצא. אך להפתעתי, אומר הרב יגן: "אני לא אמרתי לו על איזה נושא לדבר. רק משום שידע אני שדבריו חוצבים להבות אש ויוצאים מן הלב, הרגשתי משום מה שכדאי להזמין. כך רצו מן השמים" ... ותוך כדי דיבור הוא פונה להרב ארלנגר ושואל אותו בפניי: "האם אני אמרתי לכבוד הרב על איזה נושא לדבר?" והרב ארלנגר אישר שאמרו לו שכל האפשרויות פתוחות ושידבר על איזה נושא שרוצה.

ועדיין לא גמרנו... יצאתי מהדרשה, כשאני מרגיש שקיבלתי איתות מיוחד מהשמים, גם שדיברו עבורי דברי חיזוק, וגם מהמגיד מטריסק, שעצם השם שלו מדבר אלי חזק, ובפרט שהרב הדורש לא קיבל שום הוראה, אלא הכל בהשגחה פרטית. התחלתי ללכת לביתי רגלי (כזכור, שבאתי הפעם רגלית ולא ברכבי) כשכולי נרגש, ואני מהרהר ומתכנן כיצד להעביר את רגשותי ותובנותי בבית בצורה הנכונה.

לאחר מספר דקות הליכה חשתי שאני זקוק בדחיפות לפנות לאיזה צורך. במונסי בעיירה יש כידוע מרחק ניכר בין בית לבית, וחיפשתי איזה ביהמ"ד או כולל סמוך שאוכל לפנות לשם, אך לא מצאתי. המוצא היחיד שהיה בפניי, היה ביתו של ידידי ר' משה, במרחק שתי דקות הליכה ממקום עומדי. כאשר אין ברירה, ההכרח לא יגונה. פניתי לביתו ונקשתי בדלת. בנו של ר' משה פתח את הדלת, וכאשר ביקשתי את אביו - ענה כי הוא יחזור הערב הביתה בשעה מאוחרת, וכבר עמד לסגור את הדלת בפניי. אבל עוד טרם הספיק, הגיעה לדלת רעייתו של ר' משה ושאלה במה זכו לביקורי ושמה תוכל גם היא לעזור במשהו. היות והרבה ברירות לא היו לי, התגברתי על מבוכתי ופירשתי מה הביאני הלום, וכמובן שהוזמנתי פנימה בחפץ לב לסדר את ענייני.

אשר ישעיה

לעילוי נשמת

הרב אלטר אהרן יצחק

הרשקוביץ זצ"ל

י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלוין לשבת

200 ₪ בלבד

בנק דיסקונט סניף 56

השבון 61135

אסמכתא למייל:

Shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, בני ברק, חדרה
פתח תקווה, רחובות, אשדוד,
מודיעין עילית ואחיסמך.

העלוין נתרם השבת לעילוי נשמת

הר"ר אלטר אהרן יצחק ב"ר יוסף הרשקוביץ זצ"ל

נלב"ע י"ז לחודש טבת תשע"ו

לאחר מספר דקות, בעת שיצאתי ונטלתי ידים, אני שומע שמישהו נוקש בדלת ומבקש את בעל הבית, וכיצד בעלת הבית אומרת לאותו אדם – שליח מצוה שעומד בדלת – כי בעלה ר' משה יחזור רק בשעה מאוחרת, והלה שומע והולך לדרכו. מיד אחר כך יצאתי גם אני מהבית, לאחר אמירת יישר כוח והתנצלות על הביקור הלא מקובל, ומיד אני רואה את אותו 'שליח מצוה' שהיה קודם בדלת. הוא ראה אותי יוצא ומיד ניגש אלי. חששתי שהוא חושב ש'עבדו' עליו, שאמרו לו שבעל הבית לא נמצא, והנה הוא רואה אותי יוצא מן הדלת דקה אח"כ. לכן הבהרתי לו מיד כי אני אינני בעל הבית שאותו הוא מחפש, אלא רק ידידו אני, ומחמת סיבה כלשהי הייתי בביתו.

היהודי הנ"ל, ששמו הרה"צ ר' שמחה דויטש מב"ב, אומר לי: "אני לא מחפש את ר' משה, אולי באתי אליך?... אני מסתכל עליו בפליאה, והוא אומר לי: 'אני שליח מצוה עבור ישיבה לנערים מתמודדים שייסדתי בבני ברק על שם... המגיד מטריסק (!) ואני אוסף כסף עבור הישיבה הנמצאת במצב קשה'..."

הוא לא קלט מדוע התחלתי לרעוד ונהייתי חיוור כשגלג, ושאל אם צריך להזמין 'הצלה'. הרגשתי אז כאילו החליטו בשמים 'להפגין' אותי באורות של אמונה ובטחון. הדרשה של הרב ארלנגר על נער מתמודד, והמעשה עם המגיד מטריסק, ואח"כ הפעם ראשונה בחיים שאני נתקע מסיבה כזו באמצע רחוב במונסי, ונכנס לבית ידידי ר' משה בדיוק כשהוא לא נמצא [כי אם היה בבית, אז שליח המצוה לא היה פוגש אותי בחוץ אלא היה יושב אצלו במשרד], ואז יפגוש אותי בחוץ השליח של הישיבה ע"ש המגיד מטריסק לבחורים שזקוקים לחיזוק.

כמובן נתתי לו צדקה הגונה יותר מכפי כוחי, אך אני וביתי קלטנו את האורות שהשפיעו עלינו מן השמים, וב"ה בהמשך דרכנו התנהגנו בהתאם, וב"ה זכינו בננו התחתן ויש לו ב"ה צאצאים, והוא עצמו קובע עיתים לתורה כמה פעמים ביום. ואנו מתפללים שזכות הטריסקער מגיד ימשיך לעמוד לנו בהמשך חינוך הילדים.

מול עם קטן אמונה

הרב משה גרילק שליט"א

פרשת השבוע משתרעת על פני ארבעה פרקים מספר "שמות" (פרקים ו-ט). תוכנה: הסיפור לפרטיו של יציאת עם ישראל ממצרים. תחילת הפרשה – בהבטחת הגאולה מפי הקב"ה וחוסר אמון העם בה. המשכה – העימות בין משה ואהרן לבין פרעה. ושיאה – תיאור שבע מתוך עשר המכות, שנחתו על ממלכה אדירה זו והחריבוה.

זהו הסיפור הגדול, המתואר כאן בפסוקים אדירי מבע. סיפור, שהטביע את רישומו העמוק על תולדות עמנו, ואף מעבר להן. אולם, כמו לכל סיפור גדול, נלווים גם לסיפורנו סיפורים "קטנים", החבויים מאחורי הכותרות. עוצמתם המוסרית אינה נופלת מעוצמת המאורע המרכזי עצמו, והלקח, המופק מהם, הינו רב ערך וברור. בעיוננו זה, נפנה אליהם את המבט. הבורא יתברך מפעים בתחילת הפרשה את משה בחזון גאולה כביר. הוא מצייר לפניו תמונה ורודה של עתיד טוב יותר, עתיד של חרות אמת: אלו הן חלק ממילים מלאות תקווה, ששמע משה בתחילת

שליחותו. הן בישרוהו על גאולה, על פדות ועל קוממיות בארץ ההבטחה. הקב"ה ציווהו להשמיען באוזני העם, הנאנק תחת עול השעבוד. אך, תגובת בני ישראל היתה מכאיבה:

חזון העתיד האלוקי פגש באנשים מרי נפש, המחפשים תשובה לצורכי הרגע הקודר, ולו בלבד. הם – "לא שמעו אל משה", כאומרים לו: "אם יש לך מה להציע לרגע זה, מה טוב. אם בכוחך להקל במעט את עול השעבוד היום – ברוך תהיה. אנו איננו שותפים לחלומות הגאולה שלך. אין לנו שאיפות של חרות. אנו רוצים: מנוחה – עכשיו, ודי לנו בזאת" (כך טענו גם אחרי צאתם ממצרים: "הלא זה הדבר אשר דברנו אליך במצרים לאמר: חדל ממנו ונעבדה את מצרים, כי טוב לנו עבד את מצרים ממתנו במדבר" – שם יד, יב).

ומשה עומד מופתע מול העם קטן – האמונה. הפער בין מציאות הגאולה ההולכת ונרקמת, לבין אופק חייהם הצר, גרמה לו עוגמת נפש. מאורעות גדולים עומדים בפתח, ואלו העומדים להגאל, נושאים נפשם רק אל התועלת קצרת הטווח: הקטנת מכסת הלבנים שעליהם לספק לנוגשיהם. ומשה – מאוכזב. היתה זו אכזבתו הראשונה, שהנחיל לו עמו. אכזבה, שאותה שטח לפני שולחו:

"אם" טען משה במשפט זה (לדעת הפרשנים), "אם העם עצמו אינו משוכנע באמינות הבשורה, ומפקפק בצדקת הדרך, מה האמינות שיזכו להם דברי בחוץ, בהופיעי לפני פרעה? שאלה טובה, שתשובה מפתיעה בצידה: מה ציוה ה', לא נאמר כאן. אולם, המדרש חושף צפונות פסוק זה, ומוצא בו תשובת הבורא יתברך לאכזבת משה:

"אמר לו הקב"ה: בני סרבנים הן, רגזנים הן, טרחנים הן, על מנת כן תהיו מקבלין עליכם, שיהיו מקללין אתכם, שיהיו מסקלין אתכם באבנים" (מדרש רבה שמות ז, ג).

בצעדי הראשונים כמנהיג העם, בהיגלות האכזבה הראשונה – מעניק הבורא יתברך למשה שיעור מאלף בהלכות הנהגה: "כך נראה עמך, משה! זהו עם טרחן, רגזן, "מקטר", רואה שחורות ודל אמונה. אתה מקבלו על חסרונותיו. עליך לאהבו ולגדלו כמו שהוא. עליך לשאת את משאו. לו אתה אמור להנחיל גדולה וכבוד, תורה וארץ, תוך ידיעה ברורה, שגמולך היחיד יהיה – קללות ואבנים. המנהיגות, משה, עבדות היא ולא שררה. דע זאת בתחילת הדרך, למען לא תהיה האכזבה מנת חלקך". ומשה שמע, קלט והבין. וכך בגדלות נפש זו הנהיג את העם כל ימי השהות במדבר.

עוד אפיזודה בשולי המאורעות הגדולים. במעריך עשר המכות שנחתו על מצרים, חבוי פרט טכני מעניין: לא כל המכות באו על ארץ זו מידי של משה. משום מה, זכה אהרון בכבוד זה בשלוש המכות הראשונות. כנאמר במכת הדם: פקודה, החוזרת על עצמה במכת הצפרדעים (שם ח, א), ובמכת הכינים (שם, יב).

מדוע? מה סוד חלוקת עבודה זו? במה שונות מכות אלו מן האחרות? כך למדנו במדרש: "אמר לו הקב"ה (למשה): המים, ששמרון כשהושלכת ליאור, אינו דין שילקו על ידך. חייך לא ילקו אלא ע"י אהרן". ובאותו נוסח גם במכת הכינים: "עפר, שהגין עליך, כשהרגת את המצרי, אינו דין, שילקה על ידך לפיכך לקו ג' מכות אלו על ידי אהרן" (מדרש רבה שמות ט, י; ז).

כזכור, הצילו מי הנילוס את משה, כשהוטמן בו נתון בתוך תיבה. העפר "חש" לעזרת משה, בשעה שטמן

ברגביו את המצרי ההרוג. אל לא למשה לפגוע בהם. עליו להכיר להם טובה. רעיון מוזר. האם הדומם מרגיש? האם ידעו המים והעפר, כי משה נוטה להם חסד? אכן, לא המים, ולא העפר חשים בהכרת טובתו של משה. שלימות נפשו היא המחייבת אותו להימנע מפגיעה במושיעיו הפסיביים והדוממים. שכן: "כל מידות האדם מושפעות ונפעלות על פי הרגש, ולא רק על ידי השכל, לכן, אם אין אנו מכירים טובה לדומם, שנהננו ממנו, וכל שכן אם אנחנו מבזים אותו – נפגע הרגש, שאינו מגיב רק בהתאם לחוקי ההיגיון. הרגש של בעל מעלת החסד, שרוצה אך לתת וליהנות אחרים, אסיר תודה הוא לכל אשר הפיק ממנו הנאה, בכל צורה שהיא, ואפילו לדומם. והכלל הוא: פגיעה ברגש משפיעה באופן ישיר על המידות, וממילא נפגמת מידת הכרת הטוב" (מכתב מאליהו" להרב אליהו דסלר זצ"ל ח"ג עמ' 101).

אין זו, אפוא, הבעת תודה סתמית וחסרת משמעות כלפי הדומם. זו פעולה מובהקת של טיפוח האישיות. מידת הכרת הטוב הינה תכונה אצילית. רגש זה פועם בלב כל אדם המטפח אותה, ולאורו מתעדנים יחסיו עם הזולת ועם ההבורא יתברך. אולם, הרגש בעצמו הוא כוח עיוור. הוא מודה אוטומטית לכל מי שהיטיב עמו, גם לדומם. על כן, פעולת הכאת היאור על ידי משה אינה פוגעת ביאור, שבדממתו אינו מרגיש. אולם, היא פוגעת ברגשות התודה שבלבו של משה, וחורטת בהן קו של גסות. הצו האלוקי בא למנוע מצב זה. המשימה הוטלה, אפוא, על אהרן.

יסוד היסודות

הרב אליהו רוסתמי שליט"א

מה משותף לכל הנסיונות שיש לנו בחיים, בואו נלמד יסוד גדול שיתן לנו כח להתמודד עם הנסיונות שלנו. ויאמרו משה ואהרן לפרעה אלקי העברים נקרא עלינו, בורא עולם שלח אותנו לומר לך לשחרר את העם. "נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר", תשחרר את העם לשלושה ימים. האם זה נכון? ה' רוצה לשחרר את העם לגמרי, אז למה הסיפורים האלו. והרי התכנית לצאת ולא לחזור. וגם בפרשת בשלח (יד, ה) כתוב "ויוגד למלך מצרים כי ברח העם", כי קבעו איתו שיוצאים לשלושה ימים וחוזרים. למה אמרו לו כך? למה לא לומר את האמת.

מכאן לומדים יסוד גדול, היות והקדוש ברוך הוא רחמן, הוא לא מעמיד אדם בנסיון אם הוא יודע שהוא לא יוכל לעמוד בו. לומר לפרעה לשחרר שלש מליון עבדים, שעובדים חנם! לא היו להם תנאים, ולא פנסיה וקרן מנהלים אפילו משכורת לא קיבלו. מי יסכים לשחרר מליוני עבדים, אלקים ידע שפרעה לא יעמוד בזה. ולכן ביקש ממנו לשחרר את העם לשלושה ימים וחוזרים, וגם לזה פרעה לא הסכים.

חז"ל אומרים (פסחים נג): שהיו שלשה צדיקים שהפילו עצמם לכבשן האש, והם חנניה מישאל ועזריה, שלא הסכימו להשתחוות לצלם ובגמרא (כתובות לג): כתוב שאלמלא היו מורידים אותם למרתף העינויים היו משתחווים לצלם. ליפול לכבשן האש שזה כמה שניות יכלו לעמוד בזה, אבל אם היו מורידים אותם למרתפים ומכניסים להם ברגים בצפרנים ומכבים להם סיגריות בעינים, בזה לא היו יכולים לעמוד. ומכאן רואים שהקב"ה לא מעמיד אדם בנסיון שלא יוכל לעמוד בו. גם אנחנו עוברים

נסיונות וקשה לנו, ובשורה התחתונה יש לנו את הכלים לעמוד בנסיון, חזקה שאבא לא מבקש מהבן דבר שהוא לא מסוגל. החפץ חיים ראה אדם שבא מן השוק עם שתי סלים כבדים וקורא לבנו שיבוא לעזור. אומר הרב לא ראיתי את הבן, אבל שמעתי שהאבא קורא לעזרה וראיתי את הסלים. הבנתי שאם אבא קורא לבן שלו, הוא בודאי לא בן שלש או ארבע, אלא לפחות בן 15 או 17 שיקח את הסלים, והבנתי שאבא לא מבקש מהבן מה שהוא לא מסוגל. "ויאמר אליהם מלך מצרים למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו, לכו לסבלותיכם", מה פירוש, אומר רש"י שמשה ואהרן היו משבט לוי והם לא עבדו במצרים. ולמה לא לקחו חלק בנטל, מה עם שויון בנטל. אלא אפילו פרעה הבין שמי שלומד תורה לא עובד!

וכתוב בזוהר הקדוש על הפסוק "וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים", אומר רשב"י בחומר זה קל וחומר, ובלבנים זה ליבון ההלכה. אומר רשב"י יסוד "אדם לעמל יולד" או עמל של המח בלימוד התורה, או עמל של העולם הזה בשוק ובבנין, אין דבר כזה שאדם יעבור את העולם הזה בלי עמל.

אם אלקים היה נותן לכל אדם במתנה עשרה מליון דולר מה היה קורה לכדור הארץ, העולם היה נחרב, כי אף אחד לא היה מסכים להיות חקלאי וירקן, ולא מכונאי וחשמלאי, לכן כתוב "אדם לעמל יולד", אם זכה, לעמל תורה, לא זכה, לעמל הבלי העולם. ומה יהיה עם הפרנסה, אלא כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, וזוכה לעזרה משמים מעל הטבע, וזה בתנאי שהוא באמת עמל בתורה.

התפילה כתכלית

הרב נח גוטמן שליט"א

האדם המתבונן במבט שטחי על עניין התפילה עלול להגיע למסקנה הפשוטה שהתפילה היא אמצעי בלבד, מן כלי רוחני שתכליתו היא השגת צרכיו הגשמיים והרוחניים.

לכל אדם במשך כל שלב ושלב מימי חייו בעולם ישנם צרכים שהוא מייחל להשגתם. ישנם צרכים גשמיים כמו מזון ובריאות וישנם צרכים רוחניים כמו חכמה ותשובה על חטאים. ישנם צרכים פרטיים שנוגעים לחיים הפרטיים של האדם הפרטי, וישנם צרכים כלליים שנוגעים לחיי הכלל של האומה והאנושות. התפילה, מהוה לכאורה כלי שבאמצעותו אנו מקווים להשיג את אותם צרכים. ואולם, בדברי חז"ל אנו פוגשים הבנה הפוכה לגמרי. התפילה איננה אמצעי, אלא להיפך - התפילה היא היא המטרה.

בחז"ל מובא כי האמהות שרה רבקה ורחל היו עקרות, מפני שהקדוש ברוך הוא מתאוה לתפילתם של צדיקים. הקדוש ברוך הוא יכול היה לברוא את האדם בלי שום צרכים מיוחדים. בלי צורך לאכול, לשתות, בלי להצטרך לביגוד ודיוור וכלי בעיות מיוחדות ואולם, אם לא היו לאדם צרכים כאלה, לא היה נוצר קשר רצוף ויום יומי בין האדם לבוראו, בין הייצור ליוצר. קשר אמיתי, הוא קשר עם דיבור. בלי דיבור, אין תקשורת.

על מה יכול הייצור לדבר עם יוצרו? לפעמים האדם חש בצורך לדבר עם אחד מקרוביו ומכריו, שעמו לא שוחח זה זמן רב, אולם, לפעמים למרות הצורך בשיחה עם אותו אדם, אינו מצליח למצוא נושא

לשיחה. זוהי בעיה שכולנו נתקלים בה מידי פעם. בעיה זו יכולה הייתה להיווצר גם ביחסים שבין אדם ליוצרו. כדי להתעלות האדם צריך להיות קשור לבוראו בקשר נפשי עמוק, קשר זה יכול להתפתח רק באמצעות דיבורים רציפים בין האדם לבוראו.

ואולם, על מה ידבר האדם על בורא עולם? כאשר האדם רוצה לדבר עם אביו או בנו ואיננו מוצא נושא לשיחה, הוא יכול למצוא נושא כמו פוליטיקה או מזג האוויר, אך כל זה אפשרי ביחס לאדם בשר ודם, ולא ביחס לבורא העולם.

כדי לפתור בעיה זו ברא הקב"ה את האדם בצורת חיים כזו, שלכל אורך חיי האדם, הוא יהיה תלוי ללא הרף בחסדי שמים. אם זה בבריאות ואם הפרנסה, אם זה בזיווג ואם בגידול הילדים. וכך, כאשר האדם נשען כל ימיו על חסדי הבורא, הישענות זו יכולה להוות את הבסיס לקשר החזק ביותר בין הבורא לנברא, הלא היא התפלה.

רבונו של עולם, דע שיש לך אוהבים בעולמך!!

הרב אלימלך ויסמן שליט"א

ויהי בליל ט"ז טבת בליל שישי בשבת, ואני בירושלים של מטה, נפתחו השמים ואראה מראות אלוקים. הייתי שם, אחד מיני רבים, שבורים, רצוצים, הלומי יגון ועטופי אבל. הייתי במסע הלוויה של הנערה הצדקנית אסתר ביילא פולק, ויצאתי מבולבל מחד, אבל מסודר מאד מאידך. לרגעים, הייתי צריך לצבוט את עצמי, ולחזור למציאות הנוראית, למעמד המרטיט של אבא שנפרד בפעם האחרונה מביתו הבכורה, בתוך השנה לפטירת רעייתו.

מעמד קורע וממיס לב של אחים שלא מעכלים איך תוך שבוע, אחותם הגדולה, זאת ששימשה להם גם כאם, עוזבת את העולם בחטף, אוי, איזה גזר דין קשה, אוי, איזה כאב, אוי, איזה צער, אוי, כמה יגון ואנחה.

אבל, זה לא היה כזה פשוט, כי בסוף מסע ההספדים, נעמד יהודי לדבר, ואולי מאה פעמים אמר תודה, תודה לרבונו של עולם, האבא האהוב והאהוב, המתוק, השומר, המגין, תודה לאבא כל כך מיוחד, שזיכה אותנו לשמח אותו ולעשות אותו מאושר בבוא אליו נפש נקי וצדקנית.

היהודי הזה, הוא לא אחר מאבי הנערה, הגאון הצדיק רבי מאיר טוביה פולק שליט"א, שעומד מול מיטת בתו בכורתו, שהיא היתה תקוות המשפחה לנחמה אחרי השבר והאסון הגדול לפני כעשרה חדשים בהלקח מהם אמם אחרי שנות סבל, וכמה שהם חיכו שתהיה להם שמחה בבית, שאסתר שלהם תעמוד מתחת לחופה עם משאת חייה, בחור שבאמת יאהב את התורה כמו שסיפר אחיה נ"י, וכעת, אפר תחת פאר, ונהפך לאבל תקוות מחולם. והאבא הצדיק הזה, האיש אשר ממשש אמונה באצבעותיו, עומד, ובקול צלול וחזק מודה לקב"ה, ומודיע לו ולכולם, שאין מה לנסות להבין, כי ודאי שזה טוב, כי אתה האבא הכי טוב והכי מתוק, ופריו מתוק לחיכי, ואפי' אם אנחנו רואים אסתר – הסתר, אבל אין זה חושך, אלא הסתר הבא מתוך עוצמה של אור, אסתר – מן התורה!

והוא ממשיך בצלילות ובישוב הדעת שאין דומה לה, ואומר, כי האבא הטוב לא לקח כלום, כי הכל

שלו, היא שלו ואני שלו, וכולם כולם, שלוו! וממילא זה הזמן להודות על מתנה נפלאה של 21 שנה עם כזו ילדה, ועל הזכות לגרום אושר לאבא שזוכה לקבל אליו כזו כלה צדקנית.

אהה, ודגלו, עלי, אהבה – הדגל של הקב"ה עלינו, הוא אהבה, וממילא לא צריך תשובות כי אין שאלות, כי הכל ממנו, אוהב את עמו ישראל, ובוחר בעמו באהבה. אין עט ואין מילה לתאר אבא שעומד מול מיטת בתו, אלפי אנשים מסביב מתייפחים בקולי קולות, והוא אומר לבתו, איזה כיף לך, וכדי שלא נטעה, הוא חוזר שנית בקול חזק, איזה כיף לך. איזה כיף לך שאת הולכת להיות קרובה לכזה אבא טוב ואוהב!!

לרגע, הבליחה מחשבה בראשי, פשט חדש בפס' בקהלת, פשט שהתחדש לראשונה מאז נכתב ספר קהלת, וכך אומר החכם מכל אדם "טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה", ורגילים לומר כי בבית האבל מתעוררים ומתחזקים להכין אוכל לאורחים, אבל כאן חידש רבי מאיר טוביה שיש בחינה אחרת בפס' זה, כי יש נקודה שבה יש אושר יותר גדול בבית אבל מבית משתה, איזה אושר, איזו זכות, לשמח את האבא הטוב, איזה כיף לה שהיא הולכת לכזה אבא, זה הלא טוב וכיף יותר מחתונה, אז ודאי שטוב ללכת אל בית אבל...

עמדתי שם, ובכיתי, בכיתי על האסון הנורא הזה, ודמעות בדמעות נגעו, דמעות של התרגשות מעוצמת המעמד, גילוי השכינה וחזוק האמונה, שדומה כי מאז מעמד הר סיני לא היה דבר כזה. באוויר יכולתי להרגיש, שמהו קורה, משהו משתנה, משהו מתחדש, ואין ספק ששערי שמים נפתחו, ושם במרכז ירושלים על הארץ הוצב סולם, וראשו הגיע השמימה. ואם כבר חשבנו שאין עוד מה להוסיף אחרי כאלו עוצמות, אחרי כאלו תעצומות, פתח האבא בקול חד שובר ארזים, ופנה אל האבא המתוק, אנא אבא, יש לי בקשה ממך, לא מגיע לי כלום, אבל אני מתחנן מעומק ליבי. המתח באויר ניתן למישוש, אחרי כאלו דיבורי אמונה, אחר מסע בו איש אחד מיוחד לקח את כל הניצבים ורומם אותם בבת אחת אל שמי שמים, מה הוא כבר יכול לבקש?!

מן הסתם, הוא יבקש שיהיה כח להמשיך, לו ולילדים השבורים ורצוצים עד דכדוכה של נפש, שיהיה להם כח לאסוף את עצמם מן השבר הנורא, להיבנות ולהמשיך. אבל לא, הוא מרעים בקולו ושואג, אני מבקש ומתחנן רק על דבר אחד, רבונו של עולם, אבא אהוב ואוהב, אין מי שיאמר עליה קדיש, אוי, אוי, איזה צער, איזה כאב, איזה הרגשה נוראית. אין מי שיאמר עליה קדיש, אז בבקשה אבא, תגיד אתה את הקדיש, תגדל את שמך בעולם, שכולם יידעו שאתה המלך הגדול והטוב, וכולנו נענה אמן בקול רם.

אין מה להוסיף, ברור שחובה על כל אחד ואחד לשמוע שוב ושוב את ההספד, או יותר נכון את נאום קידוש השם שיהדהד מקצה העולם ועד קצהו.

אבל אנו נפיל תחינה לבורא עולם:

הַחֹמֶל עַל דָּל חֲמוּל עַל דְּלוֹתָם

וְיִאֶה שְׂפֹלוֹתָם וְאַרְבֵּי גְלוֹתָם

וְרוּמָם קְלוֹתָם וְהִקְלֵ סְבִלוֹתָם

רְפֵא נָא אֶת שְׁבָרָם וְנַחֵם אֲבֵלוֹתָם

כִּי אַתָּה שְׁבָרָם וְאַתָּה אֵילוֹתָם.

נא לעורר רחמי שמים מרובים

הגאון רבי יצחק בן נחמה, הגאון רבי משולם דוד בן אלטע הנדל,

הרב יהושע בן גאולה, הרב רפאל דוד נועם בן רחל, הרב רפאל ברוך בן מנוחה בלומא